

Editörden

Sürdürülebilir kalkınma kavramı 1987 yılında Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu tarafından hazırlanan “Ortak Geleceğimiz” raporunda tanımlandı. Söz konusu rapora göre sürdürülebilir kalkınma; “gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yetenek ve olanaklarını kısıtlamaksızın, bugünkü ihtiyaçların karşılanmasıdır.” Sonraki yıllarda sürdürülebilir kalkınmanın kapsamı genişledi ve bu kapsam Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları dokümanında sıralanan amaçlar ortaya konuldu. Bu amaçlar arasında “Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar” ile “İklim Eylemi” de yer almaktadır.

Bugün dünya, insan etkisiyle ortaya çıkan ciddi bir iklim değişikliği tehdidi ile karşı karşıyadır. Bu geleceğe ilişkin bir tehdit değildir. Kuraklıklarla, şiddetli sıcak hava dalgalarıyla, artan tayfunlar, seller ve ergiyen buzullarla sonuçlarını bugünden yaşamaya başladığımız bir tehdittir. Fosil yakıtların enerji temininde yoğun kullanımını sonucu başta CO₂ olmak üzere sera gazlarının artan salımı buna yol açmıştır.

Bugün küresel düzeyde enerji kullanımının ve bu süreçte ortaya çıkan salımların yaklaşık %40'ından binalar sorumludur. Binaların etkisi özellikle büyük kentlerde çok belirgindir. Büyük kentler halen mevcut doğal kaynakların %60'ını tüketmekte, sera gazları salımının %70'ini gerçekleştirmektedir. Dünya nüfusunun yaklaşık yarısı hâlihazırda kentsel bölgelerde yaşamaktadır. 2030 itibarı ile bu sayının yaklaşık 5 milyar insana yani dünya nüfusunun yaklaşık %60'ına çıkması beklenmektedir.

Bu oranlar inşaat sektörünün CO₂ salımını azaltmakta ne kadar önemli bir rol oynayacağını göstermektedir. Kentleşmenin yoğunlaşması CO₂ salımının azaltılması açısından riskler taşıdığı kadar fırsatlar da sunmaktadır. İklim değişikliği ile mücadelede bir yandan fosil yakıtlardan yenilenebilir enerji kaynaklarına dönüşümü gerçekleştirmek ve bir yandan da enerjiyi verimli kullanmak gerekmektedir. Enerjiyi verimli kullanmanın başlangıç noktası hiç kuşkusuz binalarda ısı yalıtımı yapılmasıdır. Etkin ısı yalıtımı CO₂ salımını nötralize etmiş bir topluma giden ana rotalardan biridir.

Küresel iklim değişikliğinin sonuçlarının her geçen gün önemini hissettiğimiz bu dönemde, “Küresel İklim Değişikliği ile Mücadele: Küresel Düşün Yerel Hareket Et” temasıyla *İnsan ve İnsan Dergisi*'nin 33. sayısında farklı bilim alanlarından makaleler yer almaktadır. “Dünyada Enerji Yoksulluğuna Odaklanmak: Sorunlar ve Politikalar” başlıklı makalelerinde Aslan Tolga Öcal ve Tuğba Başarslan Arslan, dünyadaki enerji yoksulluğunu incelemekte ve bu soruna yönelik politikalar ortaya koymaktadırlar. Makalede enerji yoksulluğuna ilişkin kavramsal çerçeve çizilmiş

ve enerji yoksulluğunu ölçme yöntemleri ile enerji yoksulluğunun nedenleri tartışılmıştır. Bazı istatistikî verilerden hareketle dünyadaki enerji yoksulluğu sorunu ve bu soruna özgü politikalar önerilmiştir.

“İklim Değişikliği, Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar Bağlamında Çok Kriterli Bir Değerlendirme” başlıklı makalelerinde Hakan Gökhan Gündoğdu ve Ahmet Aytekin, ülkelerin “sürdürülebilir şehirler ve topluluklar” ve “iklim eylemi” amaçları bağlamında değerlendirilmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Makalede şehirleri ve insan yerleşimlerini kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir kılma ile iklim değişikliğiyle mücadelede bulunma arasındaki ilişki çok kriterli karar analizi yoluyla değerlendirilmiştir. Karbon ayak izi en önemli kriter olarak öne çıktığı araştırmada, toplam enerji tüketimi içindeki yenilebilir enerji miktarı ve atık yönetiminin diğer önemli kriterler olduğu görülmüş; iklim değişikliği ile sürdürülebilir şehirler ve topluluk arasındaki ilişki tespit edilmiştir.

“Kentlerde İklim Değişikliğinin Olası Etkilerinin Azaltılmasında Yeşil Altyapı ve Ekosistem Hizmetlerinin Rolü” başlıklı makalelerinde Özgür Kamer Aksoy ve E. Seda Arslan; iklim değişikliğinin kentsel biyoçeşitlilik üzerindeki etkilerine değinilmiş, yanlış arazi kullanımı neticesinde doğal alanların yok edilmesinin yarattığı iklim değişikliğinin kentsel ekosistem hizmetlerinin sürdürülebilirliğine etkileri konusunda tespitlere yer verilmiştir. İklim değişiminin kentler üzerinde yaratacağı olası etkilerin çözümünde yeşil altyapı ve ekosistem hizmetleri çerçevesinde değerlendirmeler yapılmıştır.

“İklim Adaletine Kant ve Rawls’un Etik Temelli Adalet Teorileri Çerçevesinde Felsefi Bir Yaklaşım” başlıklı makalelerinde Aysel Demir, iklim adaleti kavramını, söz konusu kavramın ortaya çıkışını ve iklim değişikliğinin yaşanmasında güçlü devletlerin adil olarak sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini tartışmaktadır. Makalede Kant ve Rawls’un etik temelli adalet teorilerinin iklim adaletine etkisi incelenmiştir.

“İklim Değişikliği ve Para Politikası: Türkiye İçin Bir Değerlendirme” başlıklı makalelerinde Veysel Karagöz, iklim değişikliğiyle mücadelede uluslararası deneyimlerden yola çıkarak, Türkiye’de para politikası uygulamaları için çıkarımlarda bulunmuştur. Makalede Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının iklim risklerini hafifletmek adına iklim değişikliğinin ekonomik etkilerini makroekonomik modellere dâhil etmesi, çevreci sektörleri ve çevreci tahvilleri teşvik etmesi, ulusal ve küresel çapta işbirlikleri geliştirmesi gibi öneriler getirilmiştir.

“İklim Krizine Türk Medyası Çerçevesinden Bakmak” başlıklı makalelerinde Seçil Özay ve Süheyla Nil Mustafa, Türkiye’de yayın yapan kitle iletişim araçları arasında çevrimiçi haber sitelerinde iklim krizi üzerine yer alan haberler haber çerçeveleme teorisi merkezinde “çatışma”, “insan ilgisi”, “sorumluluk yükleme”, “ahlak” ve ekonomik sonuçlar” çerçevelerinde analiz edilmiştir. Makalede haber içeriklerinin iklim değişikliği konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması noktasında eyleme geçirici biçimde kurgulanamadığı gözlenmiştir. Söz konusu haber içeriklerinde ayrıca, olguya odaklanılmasına karşın açık ve anlaşılır metinlerle karşılaşılmadığı görülmüştür. Makalede ulaşılan diğer sonuçlar ise Türkiye’de iklim değişikliği ile ilgili haberlerin yoğun olarak ekonomik içeriklerden oluştuğu, konu ile ilgili haberlerin daha ziyade çeviri metinlere dayandığı ve anlaşılabilirliğinin sağlanamadığıdır.

İnsan ve İnsan Dergisi'nin "Küresel İklim Değişikliği ile Mücadele: Küresel Düşün Yerel Hareket Et" temalı 33. sayısında yer alan çalışmaların literatüre katkı sağlanmasını temenni ediyoruz. Bu çerçevede yazarlarımıza, hakemlerimize, editörlerimize ve emeğe geçen tüm çalışma arkadaşlarımıza sonsuz teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Mikdat Kadıoğlu
Sayı Editörü